

Bereketli Topraklar

Zehir Gibi Yaşamlar

Fertile Lands

Bitter Lives

FOTOĞRAF ALBÜMÜ

PHOTOGRAPHY BOOK

Proje Danışmanları / Project Consultants

Saniye Dedeoğlu Ertan Karabıyık
Özgür Çetinkaya

Çeviri ve Redaksiyon / Translation and Editing

Bariş Kennedy Bernard Kennedy

Hikayeler / Stories

Bedriye Kavak D. Deniz Kesmez
Derya Uysal Demet Çıtanak
İhsan İznebioğlu Melek Nur Kavak
Nurulayn Kavak Önder Elci
Samet Çınar Seda Yüce

Kapak Fotoğrafı / Cover Photo

Kurtuluş Karaşın

Tasarım / Design

Kurtuluş Karaşın

Basım / Printing

Altan Matbaası

Bu raporun içeriği yalnızca hazırlayanlarına aittir ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

The contents of thi report is the sole responsibility of the authors and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

 Bu rapor bir kamu malıdır. Kaynak gösterilerek rapordan alıntı yapılabilir. Raporun tamamı veya bir kısmı izinsiz olarak basılıp çoğaltılabilir, fotokopi yapılabilir, elektronik ortama kopyalanabilir, yaygın olarak dağıtılabilir.

This document is public property. The report can be cited by providing the necessary reference. The report may be printed and distributed in par tor full without prior permission. It may be photocopied and shared. It may be copied in a digital medium and shared.

DEVELOPMENT WORKSHOP Science Culture Training Research Implementation
Production and Enterprise Cooperative

Dodurga Mah. Poligon Sitesi 30-A, Türkkonut - Çankaya / Ankara

 <http://www.kalkinmaatolyesi.org>
 www.facebook.com/kalkinmaatolyesi
 @kalkinmaatolyesi
Tel: +90 (541) 457 31 90
info@kalkinmaatolyesi.org

Bereketli Topraklar

Zehir Gibi Yaşamlar

FOTOĞRAF ALBÜMÜ

Fertile Lands

Bitter Lives

PHOTOGRAPHY BOOK

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

**Bir lokma ekmek için zehir gibi
hayatı yaşayanlara...**

**Dedicated to those going through
bitter lives for a piece of bread**

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

Bir gün, belki bir anda bastığın toprağı, tuttuğun eli, gördüğün yüzleri, bildiğin nağmeleri arkana bile bakmadan belki ve hatta koşarak, ağlamaya, çılgık atmaya veya durup kulaklarını kapamak için ellerini başının iki yanına almaya bedenini ikna edemeden gitmek. Gözünü açabildiğinde asırlardır orada olan gökyüzüne yine baktığında nefes alabildiğini hissedince bir ekmek yemek uğruna küçücük, yaşlı, yorgun, genç, yaralı, güçsüz, yılgın, korkmuş, şaşkın bedenine yemyeşil narenciye bahçelerine ellerini sürmek. Tependen ayrılmayan sarı alevin kavruk sıcağında, guruldayan karnının durduramadığın uğultularıyla koca koca tarlada yüzlerce arasında tek başına saat 4'te gelecek minibüsün sesine kulağını dayamak. Dışarı ve içerisi arasında tek sınır olan naylona hafif dayanarak zifiri karanlığın altında sivrisineklerin ağzında 20 ayak 20 elle dip dibe uyamaya çalışmak.

Bunları gördük, duyduk, işittik, kokladık. Ama hiç ama hiç dokunmadık o yiten toprağı, gece yarısı o naylona, o sıcağın altında alnımıza. Sadece gördük, duyduk, işittik, kokladık. Ya siz?

✍ Sinem Bayraktar

To leave one day without even a second look at the ground you treaded, the hand you held, the faces you saw, the songs you knew; to leave without being able to convince your body to run, to cry, to scream or to put your hands to your ears to block them off... When you are able to open your eyes to stare at the age old sky, when you feel you can breathe, to touch the green citrus groves for a piece of bread with your small, old, weary, young, wounded, weak, shattered, fearful, confused body. In the scorching heat of the yellow flame that is ever present overhead, to have to wait for the minibus that will arrive at 4 o'clock, one among many in the wide fields, with your belly constantly rumbling. To softly lean on the plastic that is the only boundary between inside and outside and to try to sleep among twenty hands and twenty feet in the pitch dark, at the mercy of mosquitoes.

We have seen, heard and felt these. But we have never touched the lost soil, the plastic at midnight or our brows under the heat. We have only seen, heard and felt it. What about you?

“ Sabahın erken saati zehir gibi hayatların yaşandığı işçi çadır kampı... Su kanalının kıyısında. Günde 12 saat çalışan çocuk, kadın, yaşlı tarım işçilerinin evleri.

“ The labourers' camp where bitter lives are led; early hours of the morning. By the canal. It is the home of children, women and the elderly workers working more than 12 hours a day.

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

© Kurtulus Karasin

Adana, 2016

“ Gün boyu tarlada
çoluk çocuk ekmeğini
kazanan, hak ettiğini
elci ile paylaşmak
zorunda olan,
artakalanı çadırına
fahiş fiyattan elektrik
satan ağaya kaptıran
aileler, yüzyıllardır
Adana’da tarım
işçilerinin kaderini 21.
yüzyılda yeniden
yeniden yaşıyor.

“ Families struggling
to earn its keep in
the fields with all
its members, has to
share some of what
it earns with the
intermediary and
gets the rest taken
away by the landlord
who sells their tent
electricity at criminal
prices. These
families have been
sharing the same
destiny lived by
agricultural farmers
over and over again
in the 21st century of
Adana.

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

© D. Deniz Kesmez

Adana, 2016

“ Alan çalışması yapan saha ekibi görüşme yapmak üzere ovadaki bir çadıra izin alarak yaklaşıyor. Tam o sırada ailenin yemek yediğini görüyor. Hemen sofraya davet ediliyorlar. Sofrada dikkati çeken şey yedikleri oluyor. Tepsinin içinde domates salçasına karıştırılmış şekilde hazırlanmış yalnızca bulgur pilavı yer alıyor ve sekiz kişilik ailenin öğle yemeğini bu oluşturuyor. Yanlarında da tulumbadan aldıkları çok ılık içme suyu var.

“ The field study team approaches a tent in Adana plain for an interview. They see that the family are eating. They are invited to join them immediately. What they have to eat draws their attention. A tray holds only bulgur mixed with tomato paste and this is all a family of eight has to eat for lunch. They have very tepid water which they drew from a pump.

© Kurtulus Karasin

Adana, 2016

“ **Rakkalı ilkokul öğretmeni İbrahim...** 2013 yılında Rakka'daki şiddetli çatışmalardan kaçıp beş oğlu, bir kızı ve karısıyla birlikte Şanlıurfa Suruç'a gelir. Üç ay oradaki kampta kalır. Daha sonra iş aramak için yollara düşer. Çukurova'nın bereketli topraklarına ulaşır. İbrahim öğretmenin bel fıtığı vardır. Çalışamaz. Dört oğlu, bir kızı 18 yaş altındadır. Ortanca oğlu işten dönerken traktör kasasından düşer ve yere düştüğünde sol kolunun üzerine kazma denk gelir. Hem kolu kırılır hem de yara açılır. Acilen ameliyata alınır. Diğer oğlu ayağını kırar yine bir traktör kazasında. İbrahim öğretmen de hasta olduğundan evin geçimi yalnızca 16 yaşındaki oğluna, Ahmet'e kalır. Oğlu günde 45 TL (15 USD) kazanır ve sekiz kişilik ailenin bütün geçimini sağlar. Bu parayla kardeşlerinin kemikleri hızla iyileşsin diye günde iki litre süt alınmaktadır en yakın köyden.

“ **İbrahim, the school teacher from Raqqa...** İbrahim escaped heavy fighting in Raqqa in 2013 with his wife, daughter and five sons and came to Suruç in Şanlıurfa. They stayed at the camp there for three months. Later they took to the road for work. They made it to the fertile lands of Çukurova. İbrahim has groin hernia. He cannot do heavy work. Four of his sons and his daughter are younger than 18. While one of his younger sons is returning from work, he fell of the tractor trailer and was hit by a pickaxe on the left shoulder. He suffered a broken arm and an open wound. He was operated on immediately. Another son broke his foot, once more in a tractor accident. As İbrahim is sick, the whole burden of the household falls on the shoulders of his 16 year old son, Ahmet. He makes TRY 45 (USD 15) a day and has to support a family of eight. Some of the money is used to buy two litres of milk every day from a nearby village, so that the bones of the injured brothers will heal more quickly.

“ 62 yaşındaki Mustafa , üç yıl önce gelmiş Suriye’den eşi ve dört çocuğuyla Adana’ya. Can havliyle kendilerini sınıra doğru kaçıırken bulduklarını anlatıyor. *“Ölüm veya yaşam gibi iki seçeneğimiz vardı”* diyor. Araplar ile Kürtlerin uyumunun simgesi haline dönüşmüş Mustafa Amca. Çadır alanında en çok sözü dinlenen kişi haline gelmiş. Bağlaması ile karşılıyor bizi. Kulağımıza tanıdık gelen birçok ezgiler. Sadece çalıyor. Çaldığı ezgilerin sözlerini soruyoruz, neden çalarken söylemediğini merak ederek. Önce susuyor Mustafa Amca, sonra iç çekerek *“Benim topraklarımdaki savaş bitmeden, şarkı-türkü söylemek haram bana”* diyor. Hepimiz susuyoruz.

“ 62 year old Mustafa moved to Adana from Şanlıurfa, where he first arrived after a difficult journey from Syria with his wife and four children. He recounted how they ran towards the border in fear for their lives. He said *“We had two options, to live or to die.”* Mustafa has turned into a symbol of harmony between Arabs and Kurds. He has become the man whose word is heeded at the tent site. He welcomed us with his bağlama. We heard familiar melodies. He played but did not sing. When we asked him for the words to the melodies and why he isn’t singing, Mustafa first fell silent, then said with a sigh *“I cannot sing until the war ends in my land.”* We all fell silent.

© Kurtulus Karasin

Adana, 2016

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

“ 33 yaşındaki İbrahim, Halep çevresinde bir köyde yaşar, geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlar. Canı, ciğeri kız kardeşidir İbrahim’in. Beş çocuk ve kocası Fadıl ile hayatını sürdürür köyünde.

“Gün batımı akşam saatleri karşı köyde bir hareketliliğin olduğunu fark ettik. Silah sesleri, dumanlar ve çığlıklar yükselmeye başladı. Üzerimizdeki kıyafetlerden başka bir şey alamadan kaçtık. Hiçbir şeyi düşünemedik, yaşanan bir can pazarıydı ve canımızı kurtarmak için sadece kaçtık nereye kaçacağımızı bilemeden. Bir kaç gün sonra öğrendiğim, insanlığın ne kadar da rezil ve çekilmez olduğu. Zehra kardeşim, yeğenlerim ve Fadıl’ın geniş ailesi, köyde yaşlı genç çocuk demeden bir kıyım yapılmış. Zehra yakılarak beş çocuğu da kuyuda boğularak öldürülmüş. Fadıl’a da bu kıyımı zorla izlettirmişler ve köyün bütün fertlerine bu ölüm şekli teker teker yaşıatılmış. Bir taraftan Zehra kardeşime mi yanayım, her şeyden habersiz yeğenlere mi, köyüme, ülkeme mi?”

“ 33 year old Ibrahim used to live in a village near Aleppo and made his living by farming and animal keeping. Zehra used to live in the village two kilometres away. Zehra was Ibrahim’s sister, the apple of his eye. She lived there with her five children and husband Fadl.

“That evening at sunset we realised something was going on in the neighbouring village. There was gunfire, rising smoke and screams. We ran with nothing but the shirts on our backs. We didn’t think of anything else, it was a massacre and we ran wherever we could to save our lives. I learned a few days later what despicable and unbearable things humans are. My sister Zehra, my nephews, nieces and Fadl’s whole family were massacred at the village, where they spared neither young or old. Zehra was burnt to death and her five children were drowned in a well. Fadl was made to watch the massacre and all inhabitants of the village were then killed in the same way. Which should I weep for; my sister Zehra, my innocent nephews and nieces, my village or my country?”

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

© Kurtuluş Karaşın

Adana, 2016

“ Eşini Suriye’deki iç savaşta kaybediyor Fatma teyze. Dört kızını da tarlalarda çalıştırmak zorunda kaldığını söylerken çok üzülüyor ve ekliyor: *“Suriye’deyken bütün kızlarım okula gidiyordu ve eşimle beraber sahip olduğumuz küçük marketimizi işletip hayatımızı mutlu şekilde sürdürüyorduk. Şimdiyse bu hayatı bize çok görenlerin günün birinde elbet cezasını çekmelerini diliyorum.”* Dayıbaşı veya elcilerin tarlada çalışırken kızlarına kötü davrandığını, onları fazladan çalıştırdığını söylüyor. Suriyeli oldukları için tarla sahiplerinin bunu fırsata çevirdiklerini, ucuz iş gücü olarak gördüklerinin de altını çiziyor ve hayatlarını sürdürebilmek için buna katlanmak zorunda kaldıklarını belirtiyor. *“Savaş biterse Suriye’ye dönecek misiniz?”* sorusuna ise içtenlikle yanıt veriyor; *“kesinlikle döneceğiz, buradaki insanlar bize hiç iyi davranmıyor”*.

“ Aunt Fatma lost her husband in the war in Syria. She was very upset when she said that her four daughters now have to work in the fields and adds: *“In Syria all my daughters went to school and we managed our little shop together with my husband. We led a happy life. Now I wish those who did not leave us to our lives will one day be punished.”* She said that the foremen and intermediaries treated her daughters badly in the fields and made them work extra. She emphasised that field owners took advantage of them being Syrians and saw them as cheap labour and added that they have to put up with it in order to survive. To the question *“Will you return to Syria when the war is over”* she replied sincerely: *“We’ll definitely go back. The people here do not treat us well at all.”*

YA UMUT
BITER

© D. Deniz Kesmez

Adana, 2016

AR DA
SEMI

“ İşçi çadır kamp alanında üç çocuğu olan bir kadın iki yaşındaki çocuğunu sineklerden korumaya çalışırken aynı zamanda, Halep kentinden kaçarak yaşam mücadelesi için Adana’ya geldiklerini anlatıyor. Çileli ve zor bir yaşamı anlatırken utanıyor, kocasının sabahdan akşama kadar çalıştığını söylerken bir yandan acıkan çocuklarına domates ve ekmek verip aç karınlarını doyuruyor. Dört aylık bebeğine süt alamadıklarını, kazandıkları paranın sadece hayatlarını sürdürebilmeleri için yettiğini söylüyor.

“ At the labourers’ tent camp, while a woman with three children is struggling to protect her two-year old from flies, she is telling that they came to Adana, fleeing Aleppo. As she recounted a sorrowful and difficult life she was ashamed, while she told of how her husband worked from morning till dusk, she was feeding her hungry children tomatoes and bread. She said that they could not get milk for her four month old baby, that the money they earned was barely enough for their survival.

© D. Deniz Kesmez

Adana, 2016

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

© D. Deniz Kesmez

Adana, 2016

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

“ **Babam hepimize bakamıyor...**
Uzaktan genç bir kadın bize el sallıyor. Onun çadırına da gelmemizi istiyor. 15 yaşındaki Leyla'nın çadırına misafir oluyoruz. Leyla erken evlendirilmiş. İki yaşında bir çocuğu var. Aynı zamanda hamile.

"Biz 11 kardeşiz ve babamın iki eşi var. Babam hepimize bakamıyor, bu yüzden beni erken yaşta evlendirdi."

“ **My father can't take care of us all...**
A young woman waved at us from a distance. She wanted us to go to her tent too. We were invited to the tent of 15 year old Leyla. She got married at quite early age. She has a two years old son. She is also pregnant.

"I have ten siblings and my father has two wives. My father cannot take care of us all, so he married me off early."

“ İmen 15 yaşında Rakkalı genç bir kadın... *“Suriye’de 6. sınıfa kadar okudum, sonra savaş çıktı buraya geldik. Burda da kanser oldum zaten. Burası çok sıcak, serumu taktıklarında günlerce yemek de vermiyorlar, kocam da bıraktı zaten”*

6 ay önce evlendirmişler İmen’i. Evlendikten 3 ay sonra hastalığı ortaya çıkınca, sen hastasın diyerek terk etmiş kendisi de çocuk olan kocası İmen’i.

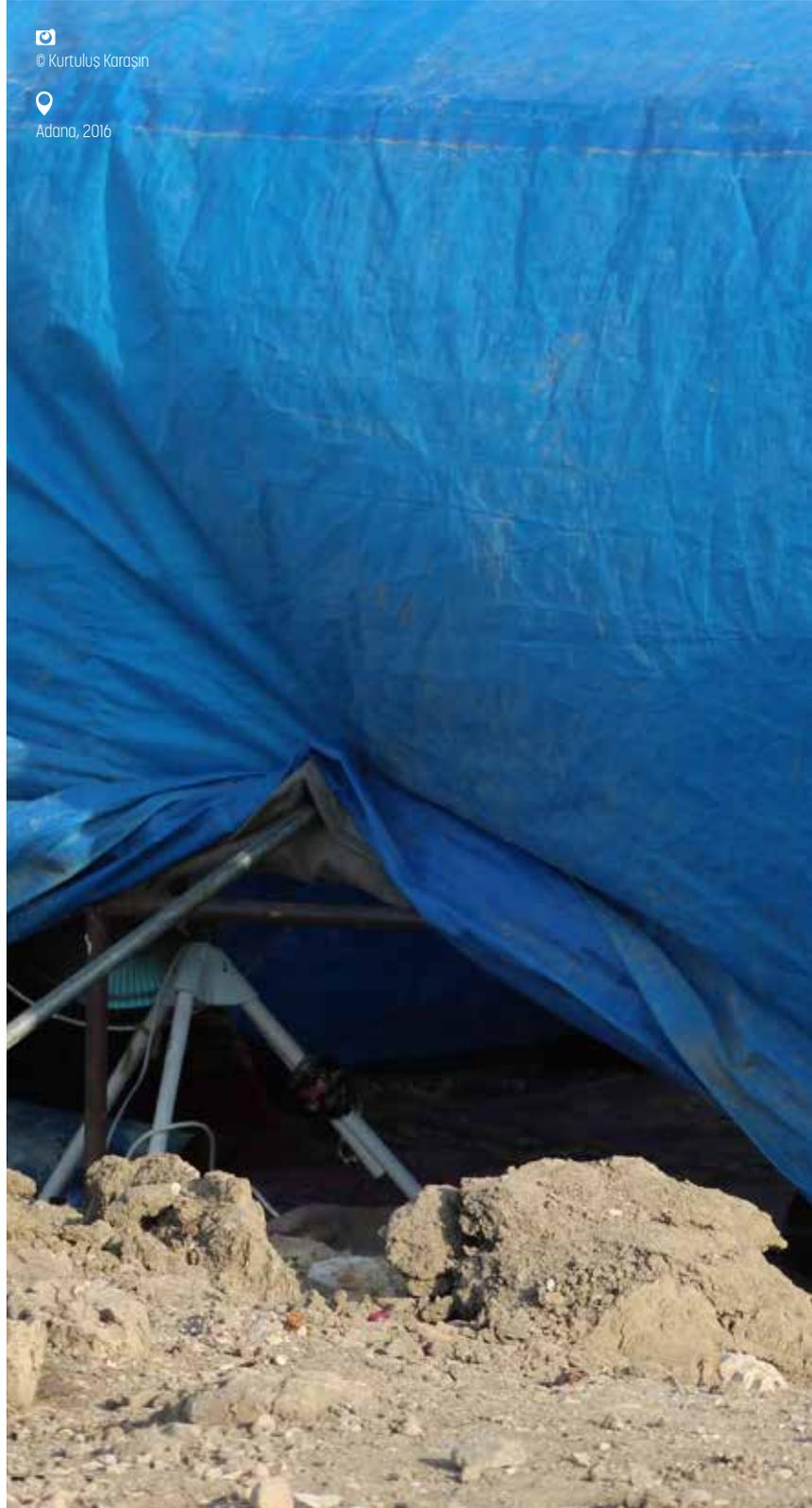
Evlendirildiği için mutlu değil İmen, ama bu şekilde; hastalığı yüzünden terk edilmek de üzmüş.

“ İmen is a 15 year old young woman from Raqqa. She was diagnosed with leukaemia three months ago.

“I studied until the 6th grade in Syria, then the war broke out and we came here. I got cancer here. It is very hot, when they give me the drip they won’t let me eat for days and my husband has left me”

İmen was married off six months ago. When she became ill three months into the marriage, her husband, who was himself a child, left İmen citing her illness.

İmen was not happy to have been married off, but to be left for being sick made her sad too.

© Kurtulus Karasin

Adana, 2016

“ **Çocukları kucağında taşıyan çocuklar...** Tarım işçilerinin barındığı çadır alanlarında gündüzleri yetişkinler tarlalarda çalışırken çadır yerleşim alanları çocukların egemenliğine kalır. Çocuk sayısı yetişkin sayısında kat be kat fazladır. Geleceğin tarım işçileri yine bu çadırlarda, olumsuz yaşam koşullarının içinden çıkacak gibi. Daha zar zor yürürken kendilerinden küçük kardeşlerine bakar, ayakkabıyla bile yürümenin zor olduğu taşlı topraklı zeminlerde çıplak ayakla koşturan çocukların büyümüş halidir tarım işçileri... Yazın sıcak güneşin, kışın keskin soğğun acısında çadırlarda yetişkinlerin kendilerine bıraktıkları işleri üstlendiklerinden hızla büyümekten başka çaresi olmayan çocukların geleceği değil bugünüdür tarım işçiliği.

“ **Children bearing children in their arms...** In tent sites where agricultural labourers take shelter, while adults are at work in the fields during the day, the children take the reins. The number of children is many times that of adults. The agricultural labourers of the future will probably come from these tents, from the same unsuitable living conditions. Agricultural labourers are the grown up versions of the children who take care of their younger siblings while they themselves can barely walk and run around barefoot on stony ground difficult to walk on even in boots. Agricultural labour is not even in the future, but in the present of these children, who have no chance but to grow up quickly as they pick up the work left to them by adults, whether it be the heat of the summer or the cold of the winter.

© Kurtulus Karasin

Adana, 2016

“ Ben Hasan Mahmut 16 yaşımdayım. Kobane’de dünyaya geldim. Savaştan dolayı Türkiye’ye gelmek zorunda kaldık. Babam annem herhangi bir iş yapmıyor. Suriye’de okula gidiyordum. Ama göç ettiğimiz için okula devam edemedim. Okumak güzel bir şey insan bilgili oluyor, kendi işini kendisi halledebiliyor. Üç yıldır çalışıyorum. Sigortasız çalışıyoruz. Hastaneye gittiğimizde sıkıntılar yaşıyoruz. Burada hayat çok zor. Çalışmaktan başka hiçbir şeye vaktimiz olmuyor. Yorgun düşüyoruz. Ama tatil günleri oldu mu arkadaşlarla oyun oynuyoruz. Dil ve paramız olmadığından dolayı hiçbir şey yapamıyoruz buralarda. Çalışmak istemiyorum ama aile durumundan dolayı ve yokluk içinde olduğumdan dolayı çalışmak zorundayım. Beni üzen şey küçük olsam da her işi yapabilecek gözüyle bana bakmaları.

“ I’m Hasan Mahmut, I’m 16. I was born in Kobane. Because of the war we had to come to Turkey. My father does not have a job. In Syria I went to school. But I had to leave school when we left. Studying is good, one knows things, can take care of his own business. I’ve been working for three years. We work without insurance. When we go to the hospital there are difficulties. Life here is very difficult. We have no time for anything other than work. We are so tired. But when there is a holiday I play games with friends. Because we don’t know the language and don’t have any money, we can’t do anything here. I don’t want to work, but because of my family and because I’m poor, I have to work. What upsets me is that they think I can do any job, even though I’m small.

“ Kimsenin bakmadığı çocuklar...

Çadır alanlarında çocuklar sabahdan akşama kadar oradan oraya koşturuyorlar. Buldukları arazide ilgilerini çekecek ne varsa çocukların oyun ve oyuncakları oluyor. Bakımdan anlaşılan çocukların karnının doyurulması çoğu zaman... Çocuk yürümeye başladığı anda çadır grubunun ortak çocuğu haline geliyor. Yeni doğan bebek bakımı önemli, daha farklı bir özen istiyor ama hanelerin bunları sağlayacak ne ekonomik ne de kültürel birikimleri var. Hane dışından nöbetçi birinin çocuklara bakması yaygın bir uygulama. Ayrıca annelerin yeni doğan çocuklarını eğer çalışıyorsa tarlaya yanında götürmesi de rastlanan bir alışkanlık. Çocukların çocuklara bakması... 8-10 yaşındaki kız çocukları kucağında bebeklerle.

“ Children who no one looks

after... In tent sites children run around from morning to evening. Whatever attracts their attention around the site becomes their toy. Care is considered to be providing food for the children most of the time. As soon as a child can walk, he or she becomes the communal child of the tent site. Care for the newborn is important and demands attention but households have neither the economic nor the cultural resources for this. Having someone outside of the household on rotation to watch over the children is common practice. It is also common for working women to take their newborns to the field with them. This is where children taking care of other children comes into play. Eight or ten year old girls go around with babies in their laps.

© Kurtuluş Karoşin

Adana, 2016

“ Musluktan kesintisiz akan suyun, konforlu mutfak ve banyo ortamının ve ekipmanlarının olmadığı, elektriğin sağladığı birçok imkândan mahrum mevsimlik tarım işçisi kadınların yemek ve ekmek yapması, bulaşık ve çamaşır yıkaması, çocuklarının bakım faaliyetlerini yerine getirmesi, tuvalet ve banyo olanaklarını sağlanması, taşıma suyla çamaşır yıkanması, sıcak suyun hazırlanması, yakacak odun temin edilmesi, kısaca ailelerin yeniden üretim faaliyetlerini hem çok yorucu hem de zaman tüketici aktiviteler haline getirmektedir. Bu faaliyetlerin yükü ise orantısız bir biçimde kadınların, kız çocuklarının omuzlarına yüklenmektedir.

“ Women who do not have running water, adequate kitchen and bathroom facilities and equipment and are devoid of the benefits of electricity find activities for the reproduction of their families, such as cooking and bread baking, washing dishes and laundry, giving care to their children and meeting their sanitary needs to be very time consuming and tiring activities as washing needs to be done by carried water, which is warmed up by collected firewood. The burden of these activities falls disproportionately on the shoulders of women and girls.

“ Gittiğim bir evde çay ikram ettiler, ben de onları kırmamak için ikramı kabul ettim. Sadece evin babası benimle birlikte çaya eşlik ediyordu. Diğerlerinin neden çay içmediğini sorduğumda “Çadırımızda sadece iki çay bardağı var. O yüzden biri çay içerken diğeri onun bitirmesini bekliyor.” dediler. Aceleyle çayımı içtim daha fazla bekletmemek adına.

“ In one home I went to, they offered tea and I accepted so as not to offend them. Only the father of the family accompanied me. When I asked why the others were not drinking tea, “We have only two tea cups in our tent. That is why one has to wait for the other to finish their tea.” At that point I hurried to finish my tea, so as not to keep others waiting.

© D. Deniz Kesmez

Adana, 2016

© D. Deniz Kesmez

Adana, 2016

© D. Deniz Kesmez
Adana, 2016

“ Okur-yazar olmayan nüfusun içerisinde ilk sırada gelen yüzde19,7 ile 6-14 yaş arası çocuklardır. 6-14 yaş grubunun yaş ortalaması olan 10 yaşı temel alarak düşündüğümüzde bu çocukların eğitim açısından savaş mağduru olduklarını düşünebiliriz. Çünkü geriye doğru düşündüğümüzde 5-6 yıllık mazisi olan iç savaşın başladığı yıllarda bu çocuklar okula başlamak üzereydiler. Savaşın başladığı yıllarda henüz okul çağıında olmayan çocukların büyük bir oranı maalesef Türkiye’de de uygun eğitim koşullarına sahip olmadıklarından okula hiç başlayamamışlardır.

“ Among the illiterate population, the largest group consists of children between 6-14 with 19.7 per cent. To take the median age of 10 from the 6-14 age group, we could say that these children's education is a victim of the war. For looking back, 10 year olds were about to begin school when the civil war started five years ago. Most of the children who were not of school age when the war began have unfortunately never began school due to the lack of suitable educational conditions in Turkey.

© Kurtuluş Karasın

Adana, 2016

Kalkınma Atölyesi, Avrupa Komisyonu İnsani Yardım ve Sivil Koruma Ofisi (European Commission's Directorate-General for Humanitarian Aid and Civil Protection-ECHO) Avrupa Birliği İnsani Yardım Fonu finansal desteği ve uluslararası bir sivil toplum kuruluşu olan GOAL Global işbirliğinde Mayıs–Kasım 2016 arasında uyguladığı **Türkiye'nin Güneyindeki Suriyelilerin ve Göçmenlerin Korunma ve Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi Projesi** kapsamında bilgilendirme, savunma ve insanî yardımı içeren bütünlük bir yaklaşımla hassas durumdaki göçmen gruplarının korunmaya dair karşılaştıkları riskleri azaltmayı amaçlamıştır.

Temel hedefi derinlemesine araştırma ve savunma, bilgi yayımı ve gıda dışı malzemelerin dağıtımıyla göçmen nüfusun karşı karşıya olduğu risklerin azaltılması olan projenin aşağıdaki başlıca faaliyetler uygulanmıştır;

1. Bilgi Yönetimi ve Mevcut Durum Analizi

Düzensiz göçmenlerin nerede ve hangi bitkisel üretimde çalıştıklarının haritalanmasını, koşullarının daha iyi anlaşılmasını ve karşılaşılan korunma risklerinin giderilmesi için kanıt temelli politika öneriler sunulması.

2. Toplumsal Ağlar Aracılığıyla Bilgi Yayımı

Hedef gruba temel haklar, yükümlülükler ve hizmetler hakkında bilgi sunularak Suriyeli göçmenlerin mevcut hizmetlere erişimi ve kullanımına destek verilmesi.

3. Gıda Dışı Malzeme Dağıtılması

Temel ihtiyaçların karşılanması amacıyla hedef gruplara hijyen ve koruyucu malzemeler içeren gıda dışı malzeme paketleri dağıtılması.

Project on Improving the Protection and Health Conditions of Syrians and Migrants in the South of Turkey implemented by Development Workshop between May and November 2016 with the financial support of the European Commission's Directorate-General for Humanitarian Aid and Civil Protection (ECHO) and in cooperation with international non-governmental organisation GOAL Global, has targeted to reduce the protection risks of vulnerable migrant groups using an integrated approach of information dissemination, advocacy and humanitarian aid.

Activities has been implemented within the 3 components of the Project that has the main goal of mitigating the protection risks of migrant populations through research and advocacy, information dissemination, and distribution of non-food items;

1. Information Management / Situational Analysis

Presenting evidence based policy recommendations for mapping of where and which agricultural commodities irregular migrants engaged in, understanding their conditions and addressing and mitigating protection risks.

2. Information Dissemination via Networks

Supporting and facilitating Access and use of available services by Syrian migrants through providing information about fundamental rights, responsibilities and services.

3. Distribution of Non-Food Items

Distribution of non-food items including hygiene and protection kits to target population in order to provide fundamental needs.

Adana Ova'sında Suriyeli Mevsimlik Tarım İşçileri / Syrian Agricultural Workers in the Adana Plain

Funded by European Union
Humanitarian Aid

DEVELOPMENT
WORKSHOP

Bu materyalin içeriği yalnızca hazırlayanlarına aittir ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

The contents of this document is the sole responsibility of the authors and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.